

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

อภิมหาเศรษฐีหญิงเขย่าการเมือง

วลี "เด็ดดอกไม้กระทบดวงดาว" ได้ยินบ่อยจนอาจเบื่อ แต่เมื่อมันเกี่ยวพันกับเรื่องอื้อฉาว หลอกลวง มรดกหมื่นล้าน ผลประโยชน์ทับซ้อนอันเกิดจากการเมือง และเรื่องซุบซิบนิทานแล้ว ก็อาจหายเบื่อได้ตั้งเรื่องที่จะกล่าวถึงในวันนี้

เรื่องที่กำลังดังสุดเพราะมันกำลังทำให้อภิมหาเศรษฐีเจ้าของเรื่องและเพื่อนฝูงจำนวนมากเดือดร้อนขึ้นเป็นลำดับเกิดขึ้นในฝรั่งเศส คนรับใช้ประจำตระกูลทำสิ่งที่คาดไม่ถึงคือแอบอัดเทปคำพูดของเจ้านายกับที่ปรึกษาทางการเงินโดยเอาเครื่องอัดเทปคลาสิคใส่กระเป๋าวเวลา เดินเข้าไปลิเวอร์พูล ทำอยู่ 1 ปีเต็ม รวมได้ 28 แผ่นซีดี ที่มันเป็นเรื่องซุบซิบเมื่อหลุดออกไปถึง มือสื่อ คนฝรั่งเศสจึงฟังกันเพลิน แต่คนที่ฟังไม่เพลินก็คือนายกรัฐมนตรีของฝรั่งเศส นาย Sarkozy อดีตรัฐมนตรีและภรรยาคนหนึ่ง และบรรดาเหล่ามหาเศรษฐีทั้งหลายของฝรั่งเศส เพราะเนื้อหาของเทปจุดประเด็นการเมืองที่ร้อนแรง

ผู้ที่ถูกอัดเทปคือผู้หญิงที่รวยที่สุดในฝรั่งเศสในวัย 87 ปี และรวยอันดับ 17 ของโลก ด้วยทรัพย์สินสุทธิมูลค่า 20,000 ล้านดอลลาร์ (640,000 ล้านบาท) ชื่อ Liliane Bettencourt เจ้าของ L'Oréal Group ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทผลิตเครื่องสำอางและสินค้าเกี่ยวกับความงามที่ใหญ่ที่สุดในโลก

เธอซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ประมาณกว่าร้อยละ 30 ใกล้เคียงกับบริษัท Nestlé เป็นลูกสาวคนเดียวของ Eugène Schueller นักเคมีชาวฝรั่งเศสผู้ก่อตั้ง L'Oréal เมื่อ 100 ปีก่อน

พ่อของเธอคิดสูตรยาย้อมผมในปี 1907 และพัฒนาขึ้นมาเป็นสินค้า เขาตั้งบริษัทขึ้นในปี 1909 และเติบโตขึ้นมาเป็นลำดับ ในปี 1920 มีนักเคมี 3 คน ค้นคว้าวิจัย ในปี 1950 ทีมวิจัยเพิ่มเป็น 100 คน ในปี 1984 เพิ่มเป็น 1,000 คน และในปัจจุบันมีอยู่เกือบ 2,000 คน

L'Oréal เริ่มต้นจากธุรกิจยาย้อมผม ในเวลาต่อมาขยายครอบคลุมสินค้าเกี่ยวกับความงาม ไม่ว่าจะเป็นน้ำยาดัดผม น้ำมันหรือครีมใส่ผม ครีมทาหน้า เมกอัพ น้ำหอม ฯลฯ ปัจจุบันสินค้าอยู่ภายใต้ 500 ชื่อ ด้วยสินค้านับพันๆ ตัวขายในทุกระดับรายได้ ตั้งแต่ห้างสรรพสินค้ายันซูเปอร์มาร์เก็ต ในปี 2006 บริษัทขยายใหญ่โตขึ้นมากเมื่อซื้อ The Body Shop มาเป็นของกลุ่มบริษัท

ในเชิงการตลาด L'Oréal มีกลยุทธ์ที่ผ่านใจคำขวัญตอนแรกๆ คือ "Because I'm worth it" (ควรซื้อฉันเพราะฉันคุ้มค่า) ในกลางทศวรรษ 2000 ก็เปลี่ยนเป็น "Because you're worth it" (ควรซื้อฉันเพราะคุณเป็นคนที่มีสมควรได้ฉันไปรับใช้) และในปี 2009 ก็เปลี่ยนเป็น "Because we're worth it" (ควรซื้อฉันเพราะพวกเราคุ้มค่า) วลีเหล่านี้มาจากการวิจัยทางการตลาดและพบว่าหากใช้ we

แล้วจะทำให้ผู้บริโภครู้สึกผูกพันมากขึ้นกับปรัชญาของ O'Real คืองานวิจัยเพื่อนวัตกรรมและความพอใจของลูกค้าจากผลิตภัณฑ์ของบริษัท

การประสบความสำเร็จเชิงธุรกิจและความร่ำรวยมหาศาลที่ตามมา ก่อให้เกิดปัญหาที่คาดไม่ถึง เมื่อสามีนักการเมืองของ Liliane ตายไปเมื่อ 2 ปีก่อน ในวัยกว่า 80 ปี เธอก็มีเพื่อนชายวัย 62 ปี ซึ่งเป็นนักเขียนและนักถ่ายภาพชื่อ Francois-Marie Banier เป็นเพื่อนสนิท (ไม่แน่ใจว่าจะมีใครคิดว่าเป็นความสัมพันธ์ฉันคู่สามีในวัยขนาดนี้หรือไม่) เธอออกเอาใจคนแก่ และปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนเรื่องซุบซิบที่ได้ยินกันในบ้านเรา กล่าวคือลูกสาวคนเดียวของเธอเชื่อว่าแม่เริ่มหลง (หลงชนิดไม่ไหล) และถูกชายคนนั้นหลอกลวงเอาทรัพย์สินไปมหาศาล

แม่บอกว่ายังมีสติสัมปชัญญะร้อยเปอร์เซ็นต์ และมันก็เป็นเงินของเธอจะให้ใครก็ได้ แม่ลูกจึงขัดแย้งจนไม่พูดกัน ลูกฟ้องศาลกล่าวหาว่า Banier หาประโยชน์จากความหลงของแม่ ศาลสั่งให้พิสูจน์ว่าเธอหลงจริงหรือไม่ แต่ระหว่างที่ศาลจะตัดสิน ลูกก็กล่อมให้คนรับใช้ประจำตระกูลแอบอัดเทปคำพูดของแม่เธอเพื่อพิสูจน์ว่าไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์

Francoise Bettencourt-Meyers ผู้เป็นลูกสาวระบุว่า Banier หลอกเงินและวัตถุศิลปะจากแม่เธอไปเป็นมูลค่ารวม 1 พันล้านยูโร (40,000 ล้านบาท) เมื่อเธอฟังเทปก็พบว่าแม่เธอแสดงความแปลกใจว่าได้ยกเกาะส่วนตัวในหมู่เกาะ Seychelles (สถานที่ตั้งบริษัทลมและธุรกิจมรดกทั้งหลาย) ให้แก่ Banier ไป และยังมียกหลายตอนซึ่งแสดงถึงความหลงเป็นพักๆ ของแม่ เธอจึงตัดสินใจปล่อยเทปสู่สื่อทันที โดยหวังไม่ว่าหลายข้อความนั้นจะไปลั่นคลอนการเมืองฝรั่งเศส

Liliane ฟุดหลายครั้งในเทปกับที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษี การเอาเงินไปซุกไว้ในธนาคารสวิส ตลอดจนการจัดการเงินทองด้วยวิธีการสีเทา ที่หนักสุดก็คือที่ปรึกษาการเงินของเธอบอกว่า เขาได้จ้างภรรยาของรัฐมนตรีแรงงานชื่อ Eric Woerth มาทำงานตามที่รัฐมนตรีขอร้อง และต่อมารัฐมนตรีคนนี้ก็เป็นผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการติดตามผู้หลีกเลี่ยงภาษี โดยภรรยาของเขาทำงานให้ Liliane ในเรื่องจัดการเงินทอง

เมื่อเทปนี้หลุดมา ก็มีกระแสการจุดประเด็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของ Woerth ซึ่งเป็นรัฐมนตรีที่ใกล้ชิดกับนายกรัฐมนตรี Nicolas Sarkozy ตลอดจนการหลีกเลี่ยงภาษีและการซุกเงินในบัญชีลับของเหล่าเศรษฐีฝรั่งเศส ซึ่งเป็นที่รู้จักกันมานานแล้ว (เหมือนเรื่องการเมืองมีกิกของรัฐมนตรีฝรั่งเศส) ขณะนี้เศรษฐีฝรั่งเศสกำลังหนาว ร้อนๆ (เหมือนกับคนไทยลี้ภัยบางกลุ่มในเขมรในปัจจุบัน) ว่าจะ

เกิดการล้างบางการซุกเงินกันครั้งใหญ่เหมือนที่ Barack Obama ได้ทำกับเศรษฐีอเมริกัน ตลอดจนการถูกไล่เก็บภาษีย้อนหลัง

Liliane เป็นผู้เกลียดการเป็นข่าวอย่างมาก เพราะเธอโดนมาหนักตลอดชีวิตเกี่ยวกับการที่พ่อเธอถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้สนับสนุนนาซี และซื้อบ้านที่ถูกยึดมาจากครอบครัวยิวซึ่งถูกส่งเข้าห้องแก๊สรมควัน ในวันนี้ เธอจึงเป็นอภิมหาเศรษฐีอีกคนหนึ่งของโลกที่ไม่มีความสุขจากการมีเงิน เธอบอกสื่อที่สัมภาษณ์เธอว่าอยากให้ลูกสาวรู้ว่า "I never stopped loving her" และอยากให้ลูกรู้ว่าเธอเป็น "free woman"

ลูกสาวเธอบอกว่า สิ่งที่เราทำไปก็เพื่อปกป้องแม่ไม่ให้ถูกหาประโยชน์จากคนไม่ปรารถนาดี ไม่ใช่เรื่องเงิน เพราะถึงอย่างไรเธอก็ได้เป็นเจ้าของหุ้นทั้งหมดของแม่เธออยู่แล้ว (เข้าใจว่าพินัยกรรมของตาเธอระบุไว้เช่นนั้น)

หากเอาใจเราไปใส่ใจตัวลูกสาว ก็ไม่เห็นใจเหมือนกัน เพราะดูจะมีหลักฐานว่าแม่เธอหลงเป็นพักๆ นอกจากการแสดงความแปลกใจเรื่องการให้เกาะแล้ว ที่ปรึกษาของแม่เธอยังพูดกับแม่เธอราวกับเป็นเด็ก เธอตระหนักว่า

น้ำจิ้มอาหารสมอง

One is only curious in proportion to one's level of education

Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)

นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสผู้ยิ่งใหญ่ คนคนหนึ่งจะอยากรู้อยากเห็นอย่างไร เป็นสัดส่วนกับระดับการศึกษาของเขา

การอยู่ในสภาวะเช่นนี้ อีกทั้งมีเงินมากมาย และอยู่กับคนใจแคบ อาจก่อให้เกิดปัญหาทางธุรกิจและปัญหาทางกฎหมายยิ่งตุงนึ่งขึ้นได้ จนอาจกระทบกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ราคาหุ้นของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นอยู่เป็นมูลค่านับล้านล้านเหรียญได้ เธอจึงจำเป็นต้องป้องกันแม่ของเธอจากภัยของมนุษย์ใจชั่ว

ลูกหลานไทยมีเงินหลายคนประสบกับปัญหาคล้ายกัน เพราะกลืนเงินไปไกลเสมอ โดยเฉพาะไปเข้าจมูกคนใจแคบที่มีการแสดงออกที่น่ารักน่าซึ้งสำหรับคนแก่ เงินมักดึงดูดคนไม่ดีเข้าหาคนมีเงินเสมอ

เครื่องเคียงอาหารสมอง

กีวันหลังที่ประทับใจและน่าเห็นใจจากฟุตบอลโลก 2010 ก็คือ เซตการรุมของทีมชาติลิเบียเหนือ หลังการแข่งขัน หลายคนยังอาจจำได้ที่ทีมชาติลิเบียเหนือในรอบแรกซึ่งอยู่ในกลุ่ม G (ซึ่งประกอบด้วยบราซิล เกาหลีเหนือ ไอวอรีโคสต์ และโปรตุเกส) ลู้อย่างถวายหัว วิ่งไม่คิดชีวิตจนบราซิลตีขึ้นนำของลิเบียเหนือ ขณะไปเฉียดฉิวเพียง 2-1

ทีมชาติลิเบียเหนือเล่นเกรียงไกรในรอบ 50 ปี นั้น FIFA จัดไว้ในอันดับ 1 ส่วนเกาหลีเหนือในอันดับ 105 เนื่องจากไม่ค่อยได้แข่งกับทีมจากโลกภายนอก ดังนั้น จึงไม่มีแต้มสะสม

ทีมชาติลิเบียเหนือ เข้ารอบได้ไปแข่งฟุตบอลโลกครั้งนี้เช่นเดียวกัน แต่ทีมนี้เปิดกว้างสู่โลกเคยเป็นทั้งเจ้าภาพจัดกีฬาโอลิมปิกในปี 1988 และฟุตบอลโลกร่วมกับญี่ปุ่น ในปี 2002 คนเกือบทั้งโลกได้ดูการถ่ายทอดฟุตบอลครั้งนั้น แต่คนเกาหลีเหนือซึ่งอยู่ใกล้กันไม่ได้ดูแม้แต่แมตช์เดียว

ในครั้งนั้น ทีมเกาหลีเหนือเล่นอย่างแข็งแกร่งมาก แต่ก็สู้ไม่ไหว ครั้งสุดท้ายแพ้ทีมโปรตุเกสถึง 7-0 คนเล่นวิ่งไปหน้าตาซีมไป เพราะถือว่ากำลังรักษาเกียรติของประเทศ คนเกาหลีเหนือครั้งนี้ได้ดูทีมชาติลิเบียเหนือเอาชนะกรีซ 2-0 แต่ไม่รู้วาระที่คนเกาหลีเหนือดูการถ่ายทอดการแข่งขันและกำลังพ่ายแพ้อย่างยับเยินนั้น จะโดนเซ็นเซอร์หรือไม่

อะไรก็เป็นไปได้ในประเทศที่เป็นคอมมิวนิสต์ขนานแท้ซึ่งเหลืออยู่แห่งเดียวในโลก นำโดยเผด็จการ คิม จอง อิล เมื่อทีมกลับไปถึงบ้าน ชาวที่เล็ดลอดมาจากโทรทัศน์ญี่ปุ่นก็คือ ทั้งหมดถูกส่งไปทำงานในเหมืองตามคำสั่งของประธานาธิบดี ในแมตช์นั้น ทีมเกาหลีเหนือทุกคนเล่นอย่างสุดชีวิต แต่มันสู้กันไม่ได้จริงๆ จึงพ่ายแพ้ยับเยินอย่างน่าเห็นใจ ทีมเกาหลีเหนือไม่รู้ว่าไปไหนจะได้รับการดูแลอย่างเข้มแข็งจากการ์ด ไม่ใช่ป้องกันความปลอดภัยหรอก แต่ป้องกันการหนีภัยการเมืองซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ และครั้งนี้เช่นกัน มีชาวเล็ดลอดออกมาว่า มีนักฟุตบอลหนีภัยการเมืองไป 4 คน

ฟุตบอลมันกลม ดิ้นไปทางไหนก็ได้ ในวันใดวันหนึ่งไม่ว่าทีมจะเก่งเพียงใดก็อาจแพ้ทีมอื่นที่เข้าใจว่าอ่อนกว่าได้เสมอ พวกเราจำกันได้ว่าในรอบก่อนชิง บราซิลตัวเก็งอันดับ 1 ก็พ่ายแพ้ทีมเยอรมนีอย่างหมดรูปไป 4-0

คิม จอง อิล อาจบัญชาให้นักฟุตบอลไปทำงานในเหมืองได้ แต่ไม่อาจทำให้ทีมฟุตบอลชนะได้ตามใจชอบและไม่อาจเอาชนะโรคร้ายที่กำลังรุมเร้าตนเองอยู่ได้ นี่ก็คือข้อจำกัดของเผด็จการ